

Rosàs

Santa Eulàlia de Ronçana

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Camí de Rosàs
Emplaçament Des del barri del Serrat cal seguir el camí de Rosàs

Coordenades:

Latitud: 41.65103
Longitud: 2.19588
UTM Est (X): 433042
UTM Nord (Y): 4611344

Classificació

Número de fitxa 08248 - 8
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVI-XX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: La coberta i el primer nivell de la part de llevant del mas s'han esfondrat. Tot i així, en l'actualitat s'estan realitzant obres per tal de reparar els danys causats i consolidar l'estructura.
Protecció Legal
Observacions protecció: BPU. NNSS (DOGC 31/03/1995)
Número inventari IPA 29515
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 000900300DG31A0001RU / 08248A016000380000YL
Autoria de la fitxa Marta Lloret Blackburn - Antequem S.L.
Data de registre de la fitxa: dj., 01/09/2011 - 02:00

Descripció

Rosàs és una masia del segle XVI que podria haver-se construït sobre una estructura anterior. Entre el segle XVI i XVIII es va consolidar com una masia clàssica de tres crugies. La part primitiva del mas sembla correspondre's amb la crugia esquerra, que es prolonga amb un cos perpendicular que incorpora una finestra d'estil renaixentista. Al llarg del segle XVI es va construir la façana actual, consolidada amb el nivell de les golfes i la crugia de ponent a mitjans del segle XVIII. A través de les llandes conservades a les portalades laterals, podem determinar que durant el segle XVII van construir-se les corts per al bestiar fins a tancar la casa formant un pati frontal.

És un edifici aïllat de planta irregular que s'estructura en tres crugies. Consta de planta baixa, pis i golfes i té la coberta a dos vessants amb el carener perpendicular a la façana. El frontis presenta la particularitat de seguir un perfil sinuós en el seu costat de ponent, tot i que s'hi manté la composició clàssica de les obertures segons eixos, totes elles d'arc pla de pedra carejada. Al primer pis en destaca la llinda de pedra inscrita amb l'anagrama de Crist IHS i "JOAN 1721 ROSAS". L'accés a la masia es fa per un portal d'arc de mig punt adovellat que presenta un relleu amb una orla decorativa i l'anagrama IHS. Seguint el seu mateix eix trobem una finestra amb guardapols, intradós i amplit motllurat, datada del "1575" i una orla intercalada amb l'anagrama IHS. A llevant d'aquesta finestra n'hi ha una de mateixes dimensions i característiques, gravada amb l'anagrama IHS i l'any "1571". A l'eix central, a nivell de les golfes, hi ha una nova finestra amb la llinda gravada amb l'any "1784", sobre la qual encara hi ha fixada la biga que sostenia la corriola. Al costat de ponent de la façana hi ha adossat un cos perpendicular que per les seves característiques constructives podria correspondre's amb la part més antiga del mas. Consta de planta baixa i pis i té la coberta a dos vessants desiguals amb el carener paral·lel a la façana. En destaca una finestra renaixentista situada al primer pis, d'arc carpanell amb incisió conopial i les impostes treballades, així com els carreus escairats a les cantonades. Al costat de ponent hi ha una finestra amb incisió conopial "19(?)12", que podria haver-se afegit amb posterioritat. Adossat a aquest cos hi ha la portalada d'accés al pati, que és coetània amb la que es situa al costat de llevant i que juntament amb les corts de migdia tanquen la casa frontalment formant un pati. Totes dues portalades són amb llinda de pedra inscrita: "JOAN VIDAL ROSAS", una orla amb l'anagrama IHS intercalada i l'any "1669" a sota en la primera; i l'any "1669" entre rosetes decoratives i de nou una orla amb l'anagrama de Crist en la segona. El parament dels murs és eminentment de pedra lligada amb argamassa, tot i que en alguns trams s'observa la tàpia; revestits amb morter de calç. En algunes de les corts de migdia també es pot veure el parament de tàpia.

A l'interior de la masia s'hi manté la distribució característica, amb les estances de la planta baixa cobertes amb volta rebaixada i amb bigues de fusta als pisos superiors. Des de l'entrada s'accedeix al menjador i la cuina a través de portes emmarcades amb pedra, així com a les escales que condueixen al primer pis. Malauradament, l'esfondrament de la part esquerra de la masia ha provocat la pèrdua de l'antiga campana de la xemeneia, de la qual tan sols en queda la columna de pedra que la sostenia. Al pis encara es manté la distribució d'una alcova, així com els festejadors de les finestres.

A ponent del recinte de la masia s'hi conserva una pallissa del segle XVII, així com l'antic pou situat en un camp de llevant.

Història

La referència documental més antiga del llinatge Rosàs es remunta a l'any 1281, quan s'esmenta un tal Albert Rosàs. Des dels seus inicis va ser un mas que comprenia una gran extensió de terres, de les quals tenia el domini directe la capella de Santa Quitèria i de les Santes Verges de la catedral de Barcelona. A

mitjans del segle XVIII, encara es va ampliar més amb el mas Vidal del Roure, gràcies al casament amb una filla de Can Vidal. A finals del segle XIX, els Rosàs van deixar el mas en mans de masovers per anar a viure a Sant Feliu de Codines primer i a Granollers després. En totes dues poblacions, els Rosàs van arribar a exercir-hi l'alcaldia, com també van emparentar-se amb els Prat de la Riba de Castellterçol i la casa d'Alfons Sala de Terrassa. Un d'ells, Albert Rosàs, va casar-se amb la pubilla de Can Majó de Valldoreix, que van convertir en la seva residència habitual. També Albert Rosàs fou qui l'any 1914 iniciaria una indústria d'elaboració de xampany a la finca (embotellat com a "Xampany Rosàs"). Juntament amb Manuel Raventós i Manel Ferrer farien construir una cava subterrània al costat de la masia. La iniciativa va quedar estroncada amb l'esclat de la Guerra Civil.

Bibliografia

BARBANY, C. [et al.] (2003). De la Balma a la Masia: l'hàbitat medieval i modern al Vallès Oriental. Granollers: Museu de Granollers.

CLARET, J. (1978). "Cases que tenen història: Rosàs", Anuari Local, núm. 16. Santa Eulàlia de Ronçana: Ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana.

CANTARELL, C.; CIURANS, X. (2010). El patrimoni històric de Santa Eulàlia de Ronçana. Santa Eulàlia de Ronçana: Ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana.

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile de Catalunya. Patrimoni Arquitectònic. Santa Eulàlia de Ronçana (Vallès Oriental). Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Generalitat de Catalunya.

